

Compostul (ghid informativ)

Proiectul „Acționăm eco prin inovație”

PORTAL EDUCAȚIONAL E-LEARNING ÎN AGRICULTURA ECOLOGICĂ

STUDII

MOVCA.MD

Zeci de experți la un click distanță

+373 78 228 877

www.studii.movca.md

Primește
certificat

Instruire
online

Adresează
întrebări

Experți
calificați

1

Ce este compostul

Definiție

Compostul este rezultatul unui proces organic care, în condiții controlate, reziduurile organice sunt transformate într-un produs stabil datorită microorganismelor precum bacteriile, ciupercile și lumbricidele (râmele).

Compostul, administrat pe sol, va îmbunătăți nivelul materiei organice.

Sursa de materie primă

Ceea ce puteți pune în compostul dvs. va depinde oarecum de tipul de microorganisme de care dispuneți, însă aplică unele reguli generale. Materialele care pot fi compostate sunt fie pe bază de carbon (C), fie de azot (N), în cantități diferite. Secretul unei grămezi de compost de calitate este menținerea unui echilibru de lucru între aceste două elemente (C:N).

Pot fi utilizate:

- *Deșuri menajere* din gospodăriile casnice: resturi de alimente (coji de cartofi, coji de fructe, legume și fructe care sunt alterate, pâine veche, coji de ouă); resturi obținute în urma prelucrării strugurilor și a fructelor (miez de fructe, piei, coji de nuci); zațul de cafea; pungii de ceai; flori ofilite.
- *Deșuri din grădină*: iarbă; vreji de la legume după recoltare (roșii, ardei etc.); buruieni; crenguțe și bucăți de lemn mărunțite; frunze; tulpini de porumb mărunțite.
- Deșuri de la animale: gunoi de grajd; paie; resturi de furaje (fân vechi, lucernă etc.).

NU poate fi utilizat ca materie primă:

- Carnea, oasele, pietrele, plasticul, ceea ce este vopsit sau cutii din tinichea (cutii de conservă);
- **N.B.** hârtia ruptă în bucăți poate fi utilizată pentru compostare, cu excepția hârtiei lucioase și colorate!!

2

De ce să compostezi?

Scopul principal al compostării este reciclarea resturilor organice, fără valoare, într-un fertilizant organic cu înaltă valoare - compostul.

Aceasta înseamnă că deșeurile care sunt arse sau aruncate, pot fi schimbate prin compostare într-un produs valoros.

- **sursa de materie primă este gratuită**

Ca sursă de materie primă se disting trei categorii principale de deșuri - menajere, vegetale de la grădinărit și de origine animalieră, ce reprezintă o sursă gratuită pentru obținerea celui mai bun îngrășământ ecologic.

- efectul compostului este de lungă durată

Pe lângă faptul că aduce un șir de beneficii solului și ajută ca plantele să crească mai sănătos, compostul reduce necesitatea utilizării fertilizanților chimici. Administrarea compostului este benefică pentru dezvoltarea rădăcinii plantelor. Mai mult decât atât, ajută la echilibrarea pH-ului și reglează temperatura solului.

- Reduce cantitatea deșeurilor care ajung la gunoiști, precum și poluarea apei și a solului. Arderea deșeurilor duce la poluarea aerului atmosferic, însă ar fi mult mai bine ca aceste deșuri prin procesul de compostare de administrat în sol.

3

Combinăm materialele verzi și brune pentru pregătirea compostului

Pentru a pregăti propriul compost, așteaptă până aduni materiale suficiente, pentru a face o grămadă de aproximativ un metru înălțime. În continuare, va trebui să combini materialele verzi (care conțin apă, umede) cu cele uscate, brune. Materialele „brune” includ resturi de plante uscate, frunze căzute, ramuri mărunțite de copac, carton sau ziere, fân sau paie și așchii de lemn, care vor adăuga carbon. Materialele „verzi” includ resturi managere din bucătărie, zaț de cafea, bălegar și iarbă proaspăt cosită, care adaugă azot. Pentru a obține cele mai bune rezultate, începe să faci amestecul pentru compost prin adăugarea a trei părți de material brun și o parte de material verde. Dacă amestecul tău pentru compost arată prea umed și miroase, adaugă mai mult material brun sau amestecă-l mai des, pentru a exclude umiditatea. Iar dacă arată extrem de brun și uscat, adaugă mai mult material verde și apă pentru a-l umecta.

Procesul de compostare

În procesul de compostare se disting trei etape importante:

- 1) **etapa fierbinte** - începe după pregătirea grămezii de compost și durează 1-2 săptămâni. În această fază are loc creșterea temperaturii în interiorul grămezii până la 60-70°C. În lipsa sau insuficiența aerului în grămadă are loc scăderea temperaturii;
- 2) **etapa de răcire** - începe prin micșorarea treptată a temperaturii compostului la 50°C-40°C, și în final la 30-20°C. Faza durează între 1-2 luni sau chiar un an, în funcție de cât de des este amestecat și dacă folosiți sau nu o mașină de compostat. Cu cât îl amestecați mai mult, cu atât va decurge mai rapidă etapa;
- 3) **etapa de maturare** - începe după ce temperatura compostului se stabilizează în limitele 15-25°C.

O tonă de deșeuri este egal, în mediu, cu 0,7 tone compost.

Odată ce compostul a fost format, fiind un produs stabil, puteți să-l utilizați oricând este necesar. Administrarea compostului reduce foarte mult cantitatea de fertilizanți chimici.

Nevoia de fertilizare în medie: 2-3 kg. de compost pentru 1m² <=> 20-30 tone/ha.
100 kg./ 3 kg./m² <=> 33 m² administrate câte 3 kg./m²
100 kg./ 2 kg./m² <=> 50 m² administrate câte 2 kg./m²

4

Beneficiile

Beneficii pentru gospodării:

- În urma procesului de compostare gospodăriile obțin ca rezultat compost, pentru a fi utilizat în grădină sau în seră în scopul fertilizării solului. De asemenea, în jurul pomilor fructiferi se poate administra acest compost. Aceasta este o fertilizare organică a solului, utilizând acest fertilizat organic nu este necesar administrarea fertilizanților chimici: astfel, economisesc resurse financiare pentru fertilizare, calitatea solului se va îmbunătăți pas cu pas, inclusiv calitatea fructelor și legumelor va fi mai bună și după câțiva ani riscul apariției bolilor la legume și fructe se va diminua. De asemenea, riscul apariției secetei se va reduce prin faptul că compostul îmbunătățește capacitatea de înmagazinare a apei în sol. În general, cantitatea și calitatea produselor vor fi mai bune.

- În jurul gospodăriilor localnicilor vor fi mai puține deșeuri menajere, creând un aspect estetic mai bun și dispar problemele cu așa dăunători ca șobolani și șoareci.

- Învățând acest mod de separare a deșeurilor, localnicilor se crează motivația de a începe, separarea deșeurilor pe categorii: plastic, sticlă, deșeuri de construcții.

Beneficii ale fermierilor „de la compostare”:

- Produsul de bază pe care agricultorii îl pot utiliza pentru compost este gunoii de grajd de la animalele. Amestecând acest gunoi de grajd cu deșeuri menajere, de grădină, calitatea compostului va crește în ceea ce privește conținutul elementelor nutritive: N, P₂O₅, K₂O, Fe, Zn etc.
- Prin utilizarea acestui tip diferit de materiale organice în compost, procesul de compostare va fi mai bun printr-un număr mai mare de microorganisme. Acest lucru oferă compost cu un miros plăcut și poate foarte bine fi distribuit pe câmpuri.
- În funcție de cantitatea de compost care se poate reîntoarce în gospodării, numărul de tone de compost pentru fermieri va fi mai mare: sugerez că trebuie să fie un echilibru între costurile pe care fermierii le fac pentru colectarea deșeurilor și valoarea extra compost devine.

Beneficii pentru localitate

Pe lângă beneficiile pe care le poate aduce culturilor din grădini, practica transformării naturale a materialelor biodegradabile în astfel de fertilizant, salvează spațiu rural și urban, considerabil, de suprafețele de gunoiști, dar și reduce poluarea mediului de dioxidul de carbon emanat la arderea acestor deșeuri, reducând semnificativ poluarea solului și a pânzei de apă freatică.

Acest Ghid informativ a fost editat în cadrul proiectului „Acționăm eco prin inovație”, finanțat de Programul de Granturi Mici (SGP) al Facilității Globale de Mediu (GEF) prin intermediul PNUD Moldova, implementat de People in Need Moldova în parteneriat cu Asociația Patronală Alianța Lanțului Valoric în Agricultură Ecologică din Moldova (MOVCA) și cooperativa producătorilor ecologici „Ecoferm”.

Atenție: Dacă aveți comentarii, plângeri, sugestii privind activitatea echipei *People in Need Moldova* sau doriți să vă exprimați opinia despre activitățile organizației în localitatea natală, puteți aplela la numărul de telefon

+373 60 98 99 05 sau prin e-mail la **cfrm.moldova@peopleinneed.cz**.

Toate apelurile și mesajele vor fi tratate **confidențial!**